65ste Jaargang No. 5340

DAGBLAD

Zaterdag 31 Januari 1948

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Hoofdredacteur Ad. Versnev. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

De Wereld over Gandhi

MILTON KELLY OVER GANDHI'S DOOD.

Milton Kelly seint uit New Delhi:

Gandhi is gedood door een moordenaar die geschoten heeft op de ontblootte borst van de man, die India tot de onafhankelijkheid geleid heeft. De politie deelt mede dat de Mahatma, of de Grote Ziel, vermoord is door een Hindoe wegens politieke redenen. De moordenaar werd onmiddellijk door het publiek gevat en mishandeld bijna voordat Gandhi tegen de grond was gevallen. De moordenaar maakte een einde aan Gandhi's leven, toen laatstgenoemde voorbereidingen trof tot het houden van zijn avondgebeden. Sinds de laatste bloedige opstand te Bombay hield Gandhi bijna iedere avond een kleine preek over „geen gewelddadigheid". Gandhi zelf werd door meer dan millioenen Hindoes en Mohammedanen als heilig beschouwd.

Tienduizenden mensen schaarden zich gisteren om het huis van den millionair Birla, alwaar Gandhi op fatale wijze om het leven is gekomen. Jawaharlal Nehru, minister-president van India en Gandhi's erfgenaam in het geestelijk leiderschap van de congressionele partij snikte, toen hij de menigte verzocht om zich rustig te houden. Hij beloofde hen een kijk te mogen nemen op het bezweken lichaam van Gandhi, liggende op een wit rustbed. Te Madras gingen ongeveer 200.000 inwoners naar de bureaux der plaatselijke kranten om meer nieuws te horen over Gandhi's dood.

In een radio rede heeft Nehru verklaard, dat het lijk van Gandhi verbrand zal worden volgens de orthodox Hindostaanse gewoonte. Dit zal hedenmiddag om 4 uur plaats vinden op het strand van de heilige rivier Jumna. Zijn oudste zoon zal op gebruikelijke wijze het vuur aansteken, welk het lichaam van zijn vader tot as zal doen wederkeren. Nehru vertelde, dat Gandhi zelf verzocht had om zijn lichaam niet te balsemen. Hij zeide diep ontroerd: **„Het licht is weggegaan uit onze levens en het is hier duister geworden. De vader van onze natie is niet meer".**

Gandhi was nog zichtbaar zwak van het zesdaagse vasten, welke hij gehouden had voor de vrede tussen de strijdlustige Hindoes en Mohammedanen. Zijn twee nichten Manu en Ava Gandhi ondersteunden hem, toen hij over het terras van zijn vriends paleis liep teneinde zijn avondgebeden te gaan doen. Ongeveer vijfhonderd mensen stonden reeds op zijn komst te wachten. Toen hij de menigte naderde, trok een flink gebouwd jonge man, gekleed in een militair uniform van khakistof vervaardigd, een pistool en loste drie schoten op Gandhi. Gandhi smakte tegen de grond. Zijn toehoorders vlogen op de moordenaar af en sloegen hem vreselijk. De geneesheer van Gandhi, Dr. G. L. Qamara verklaarde dat hij de moordenaar niet weet hoeveel schoten raak alvorens Gandhi ter hulp te snellen. De leden van zijn staf namen het bewusteloos bloedend lichaam van Gandhi op en brachten hem binnenshuis. Hier ontsliep hij binnen een paar minuten De medicus verklaarde dat hij niet weet hoeveel schoten naak waren, doch wel heeft hij twee kogels geconstateerd, t.w. een recht door het hart en een in het onderlijf.

De politie deelt mede, dat de moordenaar een Hindoe was uit Poona, Bombay.

Hij wordt thans door de politie in bewaring gehouden op het hoofdbureau.

Sommige mensen zijn van mening, dat deze moord geschied is uit politieke overwegingen, daar er velen mensen zijn die het niet eens zijn met de preken van Gandhi over „geen geweldddadigheid". Gandhi's dood kwam temidden van zijn pogingen om de Hindoes, Mohammedanen en Sikhs tot een onderlinge vrede te brengen. Verleden Augustus heeft Gandhi zijn levensdroom zien verwezenlijken:

India kreeg zijn onafhankelijkheid. Doch de verdeling in twee dominions heeft Gandhi's hart veel verdriet berokkend. Het vermoorden van 300.000 duizend mensen of meer gedurende de bittere strijd tussen de Mohammedanen en Hindoes heeft Gandhi's geest gefolterd.

Op 12 Januari jl. is Gandhi gaan vasten en heeft verklaard dit te zullen blijven volhouden, totdat hij tevreden zou worden gesteld door de bereidwilligheid der volkeren van India om tot een onderlinge vredelievende overeenkomst te geraken.

SKALYANAM'S VERKLARING.

De persoonlijke secretaris van Gandhi, Skalyanam, die hem volgde toen hij vermoord werd, gaf de volgende verklaring:

„Gandhi keek op zijn horloge zeide: „Ik ben vandaag buitengewoon laat." Juist op dat ogenblik groete iemand hem. Gandhi hief zijn hand op om hem zijn zegen te geven toen plotseling iemand — ik kon niet zien wie het was — met een revolver in zijn hand naar voren sprong en begon te schieten. Gandhi's borst was ontbloot daar bij het heffen van zijn hand, zijn witte sjaal medeging. Niemand weet of de moordenaar en degenen die Gandhi gegroet had, een en dezelfde persoon was, noch of deze twee misschien een complot hadden, noch of de moordenaar van de gelegenheid gebruik wist te maken.

IN LONDEN.

Men verwacht dat Attlee een beroep zal doen op India en Pakistan om toch eens eindelijk hun geschilpunten te begraven, daar de crisis dermate toeneemt en zelfs de dood van Gandhi gekost heeft. Attlee zal via de radio een rede houden om in naam van de Britse regering en het volk in het algemeen een wel verdiende hulde te brengen aan de overledene Gandhi. Zowel de Indiërs als de Britten in Engeland zijn diep geschokt door de moord op Gandhi. De Mohammedanen gelijk de Hindoes brachten allen hulde aan de overledene.

Habib Ibrahim Rahimtolla, de Mohammedaanse Hoge Commissaris voor Pakistan te Londen, bracht persoonlijk een bezoek aan de Hoge Commissaris van India, Krishna Menon om zijn condoleance te doen. Het portret van Gandhi hing in de welfde bibliotheek van het India Huis. Vierhonderd leden van de staf hebben het werk neergelegd tot a.s. Maandag Kort na de bekendmaking van het droevig bericht, plakte een ambtenaar vn het India Huis een wit papier op de voordeur vermeldende: **„Gandhi is dood"**

LONDENS COMMENTAAR.

Van het bureau van den Engelsen premier Attlee te Downing street 10, kwam het volgend bericht: „Het tragisch nieuws van de dood van Mahatma Gandhi heeft Zijner Majesteits Regering bereikt als een diepe schok. Niemand heeft een grotere rol gespeeld in de geschiedenis van zijn land als de vermoorde Gandhi."

GANDHI'S LIJK WORDT VERBRAND.

Refererende naar de moord op Gandhi zeide premier Nehru van India via de nationale radio omroep: „Het is een groot ongeluk." Nehru's stem was bewogen en ontroerd, toen hij zeide, dat het lijk van Gandhi verbrand zal worden op verzoek van den overledene zelf. Het lichaam zou hedenmorgen om 11.30 am. India tijd uit het paleis van Birla worden gehaald en zal om vier uur in de namiddag worden verbrand. Nehru heeft besloten as. Zaterdag als algemene vastendag aan te kondigen voor geheel India.

COMMENTAAR UIT WASHINGTON.

President Truman was erg bedroefd over de moord op Gandhi en noemde het een tragisch verlies voor geheel de wereld. De secretaris van den president Charles Ross beschreef Trumans gevoelens bij het aanhoren van het droevig bericht over de moord van Gandhi. De democratische leider in de Senaat Barkley zeide, dat deze moord een internationaal treurspel was.

DR. QAMARA BEZORGDE TWEE KLAPPEN.

Het lichaam van Gandhi ligt opgebaard in een kamer van het huis van Birla. Een witte doek bedekt de wonden. Zelfs de dokter, die ter plaatse aanwezig was, verklaarde niet te weten hoeveel schoten Gandhi geraakt hebben. Dr. Qamara, politie-agenten en soldaten, die zich op de plaats des onheils bevonden, gaven verklaringen.

Nog zwak van zijn laatste vasten wandelde Gandhi op het terras van het paleis van Birla, een industrieel. die reeds lang de vrienden ondersteuner van Gandhi is. Ongeveer vijfhonderd mensen hadden zich verzameld teneinde naar Gandhi's gebeden te luisteren. De moordenaar toonde in het geheel geen ongewone zenuwachtigheid, noch trok hij de aandacht der aanwezigen. Toen Gandhi op ongeveer acht voet afstand van hem verwijderd was, trok hij zijn pistool en loste drie schoten.

Er ontstond een rumoer onder de menigte. Velen liepen naar Gandhi, doch ook velen grepen den moordenaar vast. In mijn opwinding, aldus Dr. Qamara, snelde ik naar de moordenaar en gaf hem twee klappen in zijn gezicht. Toen besefte ik pas dat mijn taak mij dwong naar Gandhi te gaan, wat ik ook terstond deed.

Onder dokters instructie werd Gandhi toen opgenomen en naar zijn woonvertrek gedragen. Hij bloedde geweldig. Niemand in de naaste nabijheid van Gandhi werd gewond. De dokter vertelde, dat hij slechts twee wonden zag, nl. één dicht bij het hart en één in het onderlijf. Misschien heeft het bloed de derde wond onzichtbaar gemaakt. daar de huishoudster van Gandhi naderhand verklaarde dat er een derde wond was.

STEEKPARTIJEN IN BOMBAY.

Twee uren na het bericht over de dood van Gandhi begonnen de steekpartijen over geheel Bombay. De politie moest gebruik maken van zijn vuurwapens tijdens een botsing tussen de Mohammedanen en Hindoes in centraal Bombay. De politie moest aanrukken van uit de omliggende kampementen, teneinde de stadspolitie een helpende hand te bieden. Alle winkels en zaken worden gesloten. Om acht uur India-tijd waren reeds 24 personen in het hospitaal opgenomen wegens opgelopen steekwonden.

het nieuws van vandaag

Uiteraard is er niet veel ander nieuws dan de dood van Gandhi, dat de geesten van de groten en kleinen dezer aarde bezig houdt. Met grote vreze vraagt men zich af hoe de toestand in het Brits-Indische rijk zich zal ontplooien. Het is alles nog erg stil, alhoewel de onlusten in Bombay gisteren 15 doden brachten. Attlee deed een beroep via de radio op de volken van India en Pakistan om de vrede te bewaren en elkander de hand te reiken over de lijkbaar van Gandhi heen. Heden zal het lijk van de grote Hindostaanse leider verbrand worden. De ganse nacht stonden zijn volgelingen de wacht. De dader van de moord is de 25-jarige Hindoe Nathuram.

Gandhi trad het eerst op de voorgrond als de verdediger van de onderdrukte Brits-Indiërs in Zuid-Afrika vóór het uitbreken van Wereldoorlog I. Hij had zich in 1839 aldaar als advocaat gevestigd, nadat hij rechten gestudeerd had te Ahmedabad en te Londen. Tijdens de Boerenoorlog nam hij dienst in het Rode Kruis. In 1914 keerde hij naar zijn vaderland terug en nam hij de leiding op zich van het Hindostaanse volk. Door zijn uitzonderlijk leven van onthouding en ascetisme volgens de idealen van het Hindostaanse geloof verwierf hij zich een roep van heiligheid en kreeg hij de titel van „Mahatma," d.i. „grote ziel."

Zijn verstorven leven maakte hem eveneens wereldberoemd. En hoewel het Christelijk Europa in de verborgenheid der kloosters talrijke verstorven zielen telt, die onopgemerkt zichzelf kastijden, begon de grote massa sympathie te krijgen voor den Brits-Indischen leider. Dit des te meer daar de verstorvenheid der Brits-Indische asceten zich veelal in het openbaar afspeelt.

Zij vasten en doen boete op de marktpleinen en niet zelden gebeurt het, dat het verkeer in de straten grote hinder ondervind van een asceet, die op handen en knieën pelgrimeert door de stad.

De ernst en de waarheid van Gandhi's persoonlijk leven trok wel niemand in twijfel. En ook zijn eerbied voor de Bergrede van Christus als een belangrijke bijdrage aan het sociale leven was oprecht. Maar daarnaast moet men niet vergeten, dat al zijn openbare daden gekleurd waren door de Hindostaanse philosophie of dienden ter vergelijking van voor het Hindoeïsme gunstige politieke doeleinden.

Heroïek was zijn strijd voor de onafhankelijkheid van zijn land. Groot ook alles wat hij deed voor de harte der onaanraakbaren.

Dat Gandhi ook bij uitstek de godsdienstige leider der Hindostanen is, blijkt ook uit de wijze, waarop hij tegen het Christendom optrad. Herhaaldelijk wees hij er op, dat de Christelijke missionarissen hun rechten te buiten gingen door te trachten bekeeringen te maken. Hij verklaarde meermalen uitdrukkelijk, dat de Brits-Indische godsdienten gelijkwaardig zijn aan en behoren tot het volk van Brits Indië en dat er geestelijk geen verandering nodig was.

Tijdens een toespraak tot studenten van een Protestants seminarie te Jubbulpore verklaarde hij, dat de eigenlijke taak van de missionarissen was de sociale arbeid en dat zij moesten werken in ondergeschiktheid aan de Hindostaanse godsdienstige instellingen. Gandhi was de strijder voor het Hindoeïsme en alhoewel hij zich verzet heeft tegen de handhaving van „onaanraakbaren" was hij toch niet tegen het kastensysteem. Integendeel vondt hij de instelling der kasten een wezenlijke eigenschap van de menselijke natuur. De kaste der onaantastbaren is slechts een ongezonde uitgroei van dit systeem.

Hoet het zij Gandhi heeft zijn naam voor de eeuwen geschreven in de wereldgeschiedenis. Moge zijn leven voor de vrede vruchten dragen onder zijn volk.

BEATRIX IS JARIG.

Heden wapperen van de gouvernementsgebouwen de vlaggen, omdat prinses Beatrix haar verjaardag viert. Er is bij velen, die medeleven met het wel en wee der koninklijke Familie vreugde over dit prinsessekind, dat de eerstgeborene is van Kroonprinses Juliana. Beatrix — de gelukbrengende.

Het moge een profetische naam zijn voor dit kind, opdat zij geluk moge brengen aan de zo talloos velen, die geluk zo dringend van node hebben.

Moge haar jeugd zonnig zijn tezamen met haar zusjes en ouders, opdat zij later uit de overvloed van haar vreugde delen kan aan anderen.

Katholiek met Hart en Handen?

Behalve volgens het principe van complacer, leven wij hier in een heilige verering voor alles, wat ons geldelijk voordeel kan brengen, en we zijn bereid, om heel wat te offeren, zelfs het onderhouden van onze plichten als katholiek, wanneer onze financiën daar maar bij gebaat zijn. In verband hiermee is het van belang, te spreken over de wijze, waarop Curaçao zijn Zondag viert.

„Weest gedachtig, dat gij de dag des Heren heiligt"; dat is een gebod door Gods mond zelf uitgesproken, en de wijze, waarop Curaçao, dat toch een overwegend katholiek eiland is, het uitvoert, strekt het niet tot lof.

De Kerk beschouwt de Zondag als een dag, die niet van ons is, maar van Hem, die de Schepper en Bezitter is van alle dagen; die ons zes dagen gegeven heeft, om voor onze aardse belangen te zorgen, maar die de zevende voor Zich heeft behouden. Het is daarom de dag des Heren. De dag, waarop wij de aardse beslommeringen neerleggen, om vrij van geest op te gaan tot God Hem te aanbidden, te loven en te danken. De dag ook, waarop wij door de rust onze bevrijding vieren van de slavernij der zonde, die in het juk der arbeid zichtbaar op ons drukt. Een rust, die de voorafbeelding is een voorsmaak van de eeuwige rust in de hemel.

Dat alles ziet onze Kerk in de Zondag. En ze wil, dat ook haar kinderen dit er in zien. En ze wil, dat ze de Zondag in dien geest beleven. Nu maken wij er geen dag des Heren van, alleen door 's morgens tegenwoordig te zijn bij het Offer der H. Mis. Immers een weekdag blijft een werkdag, ook al wonen we 's morgens de H. Mis bij. Wij moeten de dag heiligen. Wij moeten de dag aan den Heer laten, en niet slechts enkele morgenuren, om het overige gedeelte aan Hem te onttrekken, door het te vullen met bezigheden, die weinig of niet verenigbaar zijn met zijn dienst.

Dit heiligen van de dag houdt voor alle katholieken minimaal de volgende plichten in:

1. Dat zij zich, behoudens werkelijk ernstige reden, van zware arbeid onthouden.

2. Dat zij de morgen wijden door het H. Misoffer bij te wonen.

3. Dat zij de namiddag heiligen door het Lof of een andere godsdienstoefening bij te wonen.

4. Dat zij de dag zoveel mogelijk in familiekring doorbrengen, en daar hun ontspanning zoeken in een vrijheid en blijheid, die past aan verloste kinderen Gods.

Al deze vier punten zijn werkelijke verplichtingen voor de principiële katholiek, alhoewel alleen de twee eerste door de Kerk onder doodzonde verplichtend gesteld zijn. Ze moeten dus onze gedrags-regel zijn, en alleen gelde redenen kunnen daar bij wijze van uitzondering een verandering in aanbrengen.

Wanneer wij de leer over de heiliging van de Zondag aldus beknopt voor ons zien, dan kunnen wij ons wel moeilijk ontrekken aan de indruk, dat Curaçao hopeloos tekort schiet in het vervullen van die plichten.

Velen verzuimen zonder genoegzame reden de H. Mis, alhoewel met velerlei gekleurde pluimen van voorwendsels, die zij op de hoed van hun traagheid steken.

Er wordt op Curaçao gewerkt op de dag des Heren, zo druk en algemeen, dat men zich eerder in een heidens, dan in een katholiek land zou wanen.

Men gaat zelf werken. Wanneer dit voor het levensonderhoud absoluut noodzakelijk is mag dit geschieden. Maar wij zeggen: voor het levensonderhoud, want wanneer wij in onze noodzakelijke levensbehoeften kunnen voorzien zonder op Zondag te werken, dan zijn wij gehouden de heiligende rust in acht te nemen. We kunnen dus niet gaan werken, om iets extra's te verdienen, waarmee we in staat zijn, ons meer van het aangename des levens te verschaffen. En zeker niet, als we al geld genoeg hebben voor alles wat ons hart begeert, alleen omdat we de kans niet willen laten schieten, een voordelige slag te slaan.

Het kan voorkomen, vooral bij het systeem der grote maatschappijen, die op Curaçao bestaan, dat wij verplicht zijn te werken op bevel der werkgevers, omdat wij anders onze betrekking zouden verliezen. In zulk een geval kan men zijn arbeid op Zondag als redelijk, en dus als geoorloofd, beschouwen.

Maar hoe geheel anders in de practijk. Men neemt in alle soort beweegredenen aanleiding, om of zelf te werken, of anderen te laten werken. Men verft, of herstelt Zondags zijn huis, omdat men zich nu op geen enkele dag in de week fit genoeg voelde, dit in de avonduren langzamerhand te doen. Men gaat werken, of doet zaken op de dag des Heren, om meer geld te winnen, terwijl men heus niet zou kreperen, als men dien dag gaf aan Hem, die er alleenlijk recht op heeft.

Men laat anderen werken. De Portugezen bouwen huizen op Zondag door heel de stadsomgeving heen, alsof ze geen ziel en zaligheid hadden, om voor te zorgen. Wij laten ze werken, omdat ze het beter en voordeliger doen, dan Curaçaose arbeiders. Wat een aanleiding tot zonde geven wij, en wat een ergernis: heel de idee van de Zondags-heiliging wordt er grondig door uit het bewustzijn van onze zwakke broeders gestampt. Het zou goed zijn,

als wij in deze aangelegenheid eens wat meer patriottisme betrachtten. Wij eisen van iedere werkgever, Isla en Gouvernement incluis, dat ze de landskinderen voor laten gaan in het verstrekken van emplooi. Argumenten, dat anderen beter zijn, worden of ontkend of niet geldig geacht. Wanneer wij dus zelf werkgever zijn, laten we ons houden aan dit principe, dat we anderen stellen, ook al kost het ons wat meer. We bouwen toch geen villa's, omdat we er zo beroerd voor zitten, dat we niet weten, hoe we de dag van morgen door zullen komen. Daarmede hebben wij én ons eigen volk aan werk geholpen, én Zondags-ontheiliging voorkomen: dat zijn twee vliegen in één klap.

Wij moeten de dag heiligen. Niet alleen de morgenuren, ook de middag behoort den Heer. Dat deze waarheid ons vreemd is, getuigt wel de geringe belangstelling, die de avondoefeningen in onze kerken genieten. Die is n.l. zo miniem, dat het iedere toeschouwer duidelijk wordt, hoe de dag sinds lang in andere handen dan die des Heren moet zijn overgegaan. Hij zal in die overtuiging nog versterkt worden, wanneer hij tevoren toevalliger wijze langs de Cine kwam.

De Zondag is de dag van het gezin. Geheel de week door arbeid en besognes uiteengerukt, is de Zondag door den Schepper bedoeld, om onze eenheid in huiselijke liefde te verdiepen. De kinderen moeten meehelpen, om de noodzakelijke huiselijke bezigheden voor ieder zoveel mogelijk te beperken. En allen moeten de ontspanning, waar deze dag van eredienst en rust ook een bijzonder recht op geeft, zoveel moegelijk zoeken in het gezin, verheugd in de vrijheid van de kinderen Gods.

Hoe schoon zijn al deze dingen door God geordend. En hoe hebben we er iets van gemaakt, dat heel wat minder edel en aantrekkelijk is. De rust is weg, de wijding is weg. De gezins-eenheid is weg. Die is pick-nicken. Die is naar de bioscoop. Die is naar een danspartij. Die is naar het voetbalveld. En dat niet bij wijze van uitzondering, maar als regel.

Mogen wij, katholieken, dan nooit naar het voetballen gaan kijken op Zondag? Of naar de bioscoop, of naar een danspartij. Och, dat is de kwestie niet. Men moet vragen: Is het goed voor een katholiek, dat hij geen Zondag weet door te komen zonder de hulp van een bioscoop, stadion of danszaal? En op die vraag antwoorden wij: neen, dat is tegen zijn katholieke principen.

Helaas, dat wij hier onze smaak reeds zozeer verwend en bederven hebben, dat wij de bekoorlijkheid niet meer kunnen proeven, en de vreugden genieten van eendrachtig samen te wonen en ons met eenvoudige ontspanningen te vermaken. Dat het woord van den Psalmist onbegrijpelijk voor ons geworden is: „Ziet hoe goed en aangenaam het is, als broeders samen te wonen". De eenvoudige, voedzame vreugden, dicht bij het merg van het leven, en evenals het leven zelf door God geschapen, waarderen wij niet meer. Wij hebben voor onze ontspanning de vreugden nodig, die de mens heeft geschapen: de radio, de film, de dans, vreugden, die duur en ingewikkeld zijn, die leeg van werkelijk leven zijn; vreugden, die daarom niet verzadigen, maar steeds meer honger geven: daar vluchten we op Zondag heen, en tot miskenning van Gods vreugden in het huiselijk geluk, geven we als reden op:

„Want we hebben op Curaçao ook niets!"

Katholiek met hart en handen! Daar komt heel wat meer voor kijken, dan bij tijd en wijle uiting te geven aan zijn gevoelens en te roepen: „Heer, Heer!" Godsdienst veronderstelt heel wat minder dienst van ons zelf, dan wij gewoonlijk aan ons dierbaar ik plegen te wijden. En we doen dit tot ons eigen nadeel. Tot schade aan onze eigen belangen.

Wij gaan immers binnenkort het huis bouwen van een nieuw Curaçao? Laat de Psalmist dan deze beschouwing sluiten met een vermaning, die tot eeuwig aandenken in de Kroonlijst gehakt moge worden:

„Wanneer de Heer het huis niet bouwt, werken de arbeiders tevergeefs!"

Opzienbare verklaring van Curaçaose Delegaties

Jonkheer zegt: Het is aangedikt

door

Ad. Versney.

Zoals wij U reeds uit Den Haag seinden, heeft de Curaçaose delegatie de deelname aan de Conferentie afhankelijk gesteld van het resultaat van de besprekingen, die de delegatie zou hebben met de Nederlandse Regering. In de „Volkskrant" lezen we:

Dadelijk na aankomst van de delegatie op Schiphol deelde een der leden mede, dat het nog te bezien stond, of de delegatie zou deelnemen aan de R.T.C., welke de volgende week zou aanvangen. Men wenste eerst besprekingen met de Nederlandse Regering te voeren, en uitsluitend hiervan hangt het af, of de delegatie aan de conferentie deelneemt. Een van de leden legde tegenover ons een verklaring af, die even te voren tijdens de reis in het vliegtuig was opgesteld. „Ondanks vele moeilijkheden", zo zeide hij, „zij wij er in geslaagd, op 23 Januari in Nederland aan te komen, zoals ook ons plan was. Deze moeilijkheden zijn ontstaan, doordat wij gedurende onze reis tot onze teleurstelling moesten ondervinden, dat wij alles zelf moesten regelen".

„Het zou nuttig geweest zijn", zo meende hij, „indien wij eerst gehoord waren met betrekking tot de datum van de opening, waar het hier toch een conferentie betreft tussen Nederland, Suriname en de Ned. Antillen, op basis van gelijkheid".

De delegatie vertrok op de 14 Januari per vliegtuig naar New-York. Op 17 Januari scheepte men zich in op de „Queen Mary" en na aankomst te Southampton, reisde men door naar Londen.

Volgens de leden der delegatie zou de Regering in geen enkel opzicht enige medewerking hebben verleend. Op het Londense vliegveld waren alle lijnen naar Amsterdam reeds volgeboekt, zodat men niet onmiddellijk kon vertrekken.

Men wenste toen, dat een groter vliegtuig het gewone lijntoestel zou vervangen, opdat de delegatie mee zou kunnen reizen. Dit was voor de K.L.M. technisch onmogelijk. De delegatie stelde zich telefonisch in verbinding met het Ministerie te Den Haag. „Wij kregen hierop in het geheel geen antwoord", aldus de heer E. Jonkheer. „U begrijpt, hoe onze stemming is. Na vele moeilijkheden hebben we toen zelf een vliegtuig gecharterd, men wilde ons eerst de dag daarop vervoeren. Maar dit was te moeilijk.

De heer Jonkheer vervolgde:

„Drie leden van onze delegatie zijn reeds hier. In opdracht van de Staten zullen wij als eenheid optreden. Eerst zullen wij voorbesprekingen voeren met de Nederlandse Regering. Over onze voorstellen en plannen kunnen wij dus niets zeggen, want als de besprekingen niet naar wens verlopen, is voor ons de R.T.C. uitgeschakeld".

Tot zover het bericht van de „Volkskrant". dat niet nagelaten heeft enige beroering te verwekken. Wij hebben Zondagochtend naar de mening gevraagd van enkele leden van de delegatie. De heer mr. v.d Meer had reeds kennis genomen van de inhoud van het bericht uit de „Volkskrant", maar betwijfelde het ernstig, of deze verklaring wel de juiste gevoelens van de delegatie vertolkt. Immers, het is onze bedoeling om van de regering zekerheid te krijgen, dat zij mede wil werken om aan de verregaande bevoegdheid van de gouverneur een eind te maken.

De heer v.d. Meer meende: dat de Nederlandse Regering al zo vele beloften gedaan had, maar de practijk heeft weinig van die beloften laten zien.

Toen wij de heer Jonkheer naar zijn mening vroegen, antwoordde hij, dat het bericht in de „Volkskrant" wel wat aangedikt was, zelfs ontkende hij een verklaring in de geeste te hebben afgelegd.

Nader vernemen wij nog van de heer v.d. Meer, dat de delegatie inderdaad een onderhoud zal hebben met minister van Overzeese Gebiedsdelen, waar bovengenoemd punt ter sprake gebracht zal worden.

„Ik vraag mij overigens af", aldus de heer v.d. Meer, „welke bedoelingen de „Volkskrant" wel gehad heeft met het publiceren van een dergelijk sensationeel getint bericht. Wij dienen niet te vergeten, dat de „Volkskrant" van de heer Romme is, fractieleider van de K.V.P. in de Tweede Kamer.

FILM OVER CURAÇAO.

Medio Juli 1947 is een equipe van de Polygoon-Profilti — Productie, bestaande uit de heren van Dijk en Buis naar de West vertrokken om daar opnemingen te verrichten voor zeven documentaire films. Deze heren zijn inmiddels teruggekeerd.

In Amsterdam nu, zal voor de leden van de Curaçaose en Surinaamse delegatie, gelegenheid bestaan, om deze film te aanschouwen. Zo is onze lezers weten is ook de statenvergadering op het celluloid vastgelegd.

Wij kunnen ons dus weer in Curaçao terugzien, zij het dan ook op het witte doek. Het is te hopen, dat deze film ook gauw naar de Curaçaose Bioscopen verhuist, want de belangstelling in de West voor deze filmen, zal zeker niet gering zijn. Wij zullen van deze unieke gelegenheid zeker gebruik maken, om bij de Polygoon er op aan te dringen, dat men haast zal maken met de verzending naar de West.

MR. JOEKES OP HET KASTEEL.

Het tweede-kamer lid, mr. Joekes (P. v.d. A) is Zondagochtend even op het Kasteel geweest om namens de Nederlandse delegatie de Curaçaose delegatie welkom te heten. Hij trof het niet, want de heer Plantz was op bezoek bij zijn zoon, de heer Yrasquin lag met een lichte verkoudheid te bed. Ook de heer Jonkheer had een lichte verkoudheid opgelopen. Mr. Joekes heeft een kort onderhoud gehad met de heren van der Meer en E. Jonkheer.

RONDOM HET „KASTEEL".

Het „Kasteel" zal nu wel in de West een vertrouwde klank gekregen hebben. Onze vertegenwoordigers zijn daar Vrijdagavond omstreeks half twaalf gearriveerd. Nu heerst er drukte en gezelligheid om en in het kasteel, zes prachtig glimmende limousines staan ter beschikking van de heren gedelegeerden, zodat zij zich, indien noodzakelijk, snel naar den Haag kunnen begeven. De ligging is prachtig, maar wel wat afgelegen van het Binnenhof, waar in de loop van de aanstaande weken het fundament gelegd zal worden voor de structuur van Curaçao en Suriname. Het is een va-et-vient, ook de heer Luis H. Daal is in het kasteel en is na de vermoeiende reis — de zeereis vooral is niet meegevallen — weer geheel de oude. Het is typisch, maar de in Curaçao verschijnende dagbladen hebben op het departement een goede pers, één Haags blad noemde het blad „La Prensa" een blad, waar pit in zit. Wij vinden dit van de Nederlanders erg attent, vooral hierdoor, omdat wanneer een dagblad een complimentje uitdeelt, het dit ook meent.

Het Kasteel Oud-Wassenaar — indien U soms bellen wilt, hier is het immers, 9045, herbergt de fine fleur van het mensdom. Van Vrijdag tot Zondag is hier de gast geweest, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Trygve Lie en zijn dochter Guri. Zijn oudste dochter is getrouwd en woont in Noorwegen, de jongste studeert in Amerika en Guri in Génève.

Onze lezers weten, dat Trygve Lie door Europa trekt in een onderdak te vinden voor de zetel van de Assemblée, die op 16 September „ergens" in Europa werkzaamheden zal moeten aanvangen. En als U de grote man vraagt of het dan zo moeilijk is te schikken, wel dan kijkt hij U aan en zegt dan in zijn typisch Engels „Ik kom niet alleen, ik neem nog 3500 man mee."

In Nederland zal worden bekeken, het Concertgebouw, de Riviershallen te Rotterdam, het Gemeentemuseum, de Hallen van Houtrust en het Vredespaleis, allen te 's-Gravenhage.

Bij de beslissing zal uiteraard rekening worden gehouden met de accomodatie voor de Assemblée, haar commissie en haar secretariaten, vervoers- en verbindingsmogelijkheid, en niet in het minst onbelangrijke de kosten, die in Europa belangrijk hoger zullen zijn dan in de Verenigde Staten en op ruim een millioen dollar worden geschat. Neen, de R.T.C. is minder ingewikkeld.

Wereldnieuws

DR. QAMARA CONSTATEERDE DE DOOD.

Gandhi schreed naar de plaats op het terras van het paleis zijns vriend Birla, alwaar hij zijn gebeden zou doen voor het beëindigen der gemeenschappelijke gevechten tussen de Hindoes en de Mohammedanen. Plotseling gingen er drie schoten op korte afstand. Eén raakte diep het hart van Gandhi. Hij stierf kort daarna. Zijn verzwakt lichaam, wegens het vasten voor de vrede, bezweek. Dr. G. L. Qamara, een Hindostaans geneeskundige, die op de bijeenkomst aanwezig was, constateerde de dood. De dood is na enige minuten ingetreden, aldus de dokter, doch hij kon niet verklaren op welke tijd zulks geschiedde.

Duizenden Indiërs gingen naar het paleis van de ouden vriend van Gandhi om een laatste bezoek te brengen aan den groten Geest, die heen is gegaan. Langzaam schreden zij bedroefd langs de lijkbaar van Gandhi.

ENGELSE KONING BETREURT.

Koning George van Engeland heeft in een boodschap aan de Gouverneur-Generaal van India verklaard, dat de Koningin en hij diep geschokt zijn door het bericht omtrent Gandhi's dood. In de boodschap stond: „Wilt U zo goed zijn onze ware sympathie in dit droef verlies over te brengen aan het volk van India. Het is waarlijk een verlies voor de gehele wensheid".

AMERIKA GESCHOKT.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris, generaal Marshall heeft verklaard dat Noordamerika werkelijk geschokt werd door het droevig bericht omtrent Gandhi's dood. In een boodschap, gericht aan de premier van India, Nehru, zeide Marshall dat de regering van Noordamerika deelt in het leed en verlies van India.

In zijn toewijding voor de broederschap der mensen was de Mahatma een vreemde zegsman van het geweten der mensheid.

OOK CHURCHILL ONTROERD.

De vroegere premier van Engeland, Winston Churchill, heeft een verklaring afgelegd over Gandhi's dood. Dit deed hij via het bureau der conservatieven in Londen. Hij zeide: „Ik ben werkelijk geschokt over deze boosaardige misdaad".

Churchill heeft immers herhaaldelijk gewaarschuwd, dat de nieuwe dominion-status van India en Pakistan veel bloedvergieten ten gevolge zou hebben.

In afwachting van de R. T. C.

door

Ad. Versney.

De belangstelling voor de West is in de Nederlandse dagbladpers wel enigszins geluwd, nu dat de officiëe opening uitgesteld is tot de zeventwintigste. Tweeërlei omstandigheden hebben dit in de hand gewerkt en wel het feit, dat de Curaçaose delegatie nog in het Albion vertoeft en volgens de onconroleerbare geruchten geen passage kon boeken naar Amsterdam. Het is nu Vrijdagavond, dat we deze regelen schrijven en nog steeds weten we niet, wat er aan de hand is.

Wij geloven wel, dat reismoeilijkheden wel debet zal zijn aan deze vertraging. Wij stonden die dag tevergeefs te wachten op het grieptochterig vliegveld Schiphol verkleumd keken we naar boven, waar wij wel vliegmachines uit het wolkendek naar beneden zagen schieten, maar niet een, waar de delegatie in zat.

't Was er koud — zoals het een Nederlandse winter betaamt — en 't was er druk, zoals het op een groot vliegveld ook behoort te zijn.

Maar de belangstelling is ook geluwd door de verrassende wending in de Indonesische kwestie. De intensiviteit op het departement van Overzeese Gebiedsdelen is er echter niet minder om. Men was verrast, goed, waarom ook niet, maar verder wordt er gewerkt. Hard gewerkt aan de voorbereidingen van de Ronde Tafel Conferentie. En ook de meester-doctor in de Lange Houtstraat 18 weet nieuwtjes en bereidt zich voor op de aanstaande conferentie.

De meester-doctor had Woensdagavond tesamen met de heren Curiel, Gerharts en de Surinaamse delegatie kennis gemaakt met de leden van de Nederlandse delegatie tijdens een intieme avond in de historische — let wel, in het Haagje is bijna alles historisch — Treveszaal. En er bestond ook ministeriële belangstelling, o.a. de minister-president en mevrouw Beel, minister en mevouw Jonkman en minister en mevrouw Götzen, terwijl onder de talrijke gasten ook de regeringsadviseurs en leden van het secretariaat van de conferentie de gelegenheid hadden met elkander van gedachten te wisselen.

Maar — den Haag zou den Haag niet zijn, als het onder al deze omstandigheden niet zich zelf blijft. Tenslotte is den Haag toch de stad van talrijke eerbiedwaardige regeringsgebouwen. Het leven gaat normaal verder en een bericht in de krant, dat de bevolking in Februari meer kaas en melk gaat krijgen — het rantsoen kaas bedraagt per persoon per week 50 gram en dit wordt dus 75 gram — trekt alleen belangstelling in de kringen van de huismoeders, die tenslotte nauw betrokken zijn in kwesties, waarmede de maag in verband staat. Verder blijft het angstig stil rondom het Plein, centrum van departementale gebouwen.

Voor ons was het echter van belang te weten welke het standpunt was van de Nederlandse Delegatie ten aanzien van de R.T.C. Veel is nu gepubliceerd over het Curaçao's en Arubaans stanpunt, maar er is nog een derde deelgenoot, Nederland, en ook naar diens opvattingen waren wij benieuwd.

Het was ons bekend, dat de Nederlandse delegatie daags tevoren een bijeenkomst heeft gehad om zich te beraden over de aanstaande conferentie. In deze delegatie, waarvan wij de namen reeds hebben gepubliceerd, heeft ook zitting prof. dr. v.d. Brink, de onlangs benoemde minister van Economische Zaken; of die benoeming oorzaak zou kunnen zijn, dat deze nieuwe bewindsman nu uit de delegatie zou treden, is een open vraag:

Van niet ondergeschikt belang is de vraag — voor zover er dan geen agenda is vastgesteld — welke suggesties de Nederlandse delegatie ten aanzien van de agenda van de R.T.C. naar voren zouden brengen. Het is ons daarbij duidelijk geworden, dat men aan de Nederlandse zijde van het standpunt is uitgegaan, dat Nederland niet vooraf de Conferentie wilde beïnvloeden door een agenda samen te stellen, waartegen wellicht critiek — van weke zijde dan ook — zou kunnen ontstaan. Tenslotte is het een conferentie van en voor de West, dus de delegaties stellen zelf maar hun agenda vast.

De secretaris-generaal der Conferentie, mr. Th. H. Bot verzekerde ons nog, dat de Nederlandse Delegatie niet als één bloc zal optreden. Zoals wij U reeds meldden, wordt de conferentie Dinsdagochtend om 10 uur geopend. Als U deze regelen leest, zal de minister-president zijn openingsrede gehouden hebben; de minister van Overzeese Gebiedsdelen zal als voorzitter van de Conferentie deze rede beantwoorden. Wellicht kunnen we uit dit antwoord reeds een bepaalde lijn ontdekken, die de richting zal aanwijzen naar de plannen, welke de Regering koestert naar aanleiding van die Conferentie. Op diezelfde dag zal er dan in het hotel „Des Indes" een cocktail-party zijn, waaraan vele ministers zullen deelnemen.

R. T. C.

Gistermorgen heeft in de Treveszaal de tweede besloten plenaire vergadering plaats gehad tussen de Nederlandse, Surinaamse en Curaçaose delegaties, welke werd bijgewoond door de voltallige delegaties, de conferentie-dviseurs en de Indonesische waarnemers.

Allereerst kwam in behandeling het voorstel van Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez, hetwelk was ingediend op de eerste besloten vergadering en hetwelk beoogde verruiming van de aan de conferentie verstrekte opdracht, over welk voorstel besprekingen gevoerd werden op 28 Januari in de Centrale Sectie afzonderlijk en op 29 Januari in de centrale sectie met de Curaçaose delegatie.

Mr. Dr. M. F. da Costa Gomez trok zijn voorstel in, nadat de voorzitter enige mededelingen gedaan had aan de vergadering naar aanleiding van de besprekingen tussen de Cur. delegatie en de centrale sectie.

De mededelingen van de Voorzitter kwamen hierop neer, dat hij zich als Minister van O. G. bereid verklaart om los van de aan de conferentie gegeven opdracht en van alle toelichtingen — mede om de conferentie niet op te houden en de Kamerleden onder de Nederlandse gedelegeerden te ontdoen van het spelen van een dubbele rol, gezien de aanhangige wetsontwerpen inzake de herzieningen van de Surinaamse en Curaçaose Staatsregelingen — met de Curaçaose en indien gewenst met de Surinaamse gedelegeerden afzonderlijk of gezamenlijk zo spoedig mogelijk overleg te plegen, uiteraard met het volle behoud van zijn verantwoordelijkheid, over:

1. de best mogelijke verwezenlijking van de opzet der herziening nog voor indiening van de Memorie van Antwoord op het Voorlopig verslag betreffende de herziening van de Sur. en Cur. Staatsregelingen.

2. in het algemeen over de maatregelen, welke op korte termijn zouden kunnen strekken tot verwezenlijking — voor zover met de huidige wetgeving verenigbaar — in feite van de doelstelling der Koninklijke rede, in afwachting van de verwezenlijking van de staatsrechtelijke hervormingen, welke als gevolg van de resultaten der conferentie tot stand gebracht zullen worden.

3. maatregelen welke zouden kunnen dienen om tegemoet te komen aan de naar voren gebrachte wens voor de zelfstandigheid van Aruba tegenover Curaçao.

De vergadering besloot voorts om de openbare behandeling van de conferentie, waartoe reeds in het memorandum van de Commissie van Voorbereidingen een voorstel gedaan was en hetwelk als vanzelfsprekend werd aangenomen in de eerste besloten vergadering, voor te bereiden in de commissievergaderingen. In verband hiermede zijn drie secties gevormd, welke als volgt zijn samengesteld:

Eerste sectie: Voorzitter Dr. da Costa Gomez, leden Mr. Kropman, Mr. Joekes, Prof. Meyerink, de heren Heldring, Lim-A-Po, Kaulesar Sukal, van Wijngaarde, C. A. Eman, E. Jonckheer;

Tweede sectie: Voorzitter Mr. Dr. Pos, leden Mr. de Kort, Prof. Logemann, de heren Stikker, Tilanus, Kamatali, Gerharts, Irausquin, Plantz;

Derde sectie: Voorzitter Prof. Romme, leden Mevr. Verkade, de heren Albarda, de Miranda, Hardjo, Mr. Dr. Buiskool en Mr. van der Meer alsmede de heer Alex Curiel. In deze sectie zal eveneens zitting nemen de opvolger van Prof. van den Brink, die nog niet benoemd is.

Nagegaan zal worden in hoeverre voor de vergaderingen van de conferentie het reglement van orde van de Tweede Kamer kan worden gevolgd. Voorts werd naar aanleiding van een voorstel van Mr. Dr. Buiskool besloten, dat de centrale sectie zal nagaan wanneer de eerste openbare vergadering zal kunnen worden gehouden en welke werkwijze zal kunnen worden gevolgd. Hierbij zal tevens in beschouwing kunnen worden genomen het verzoek van Curaçaose zijde of nog bijzondere adviseurs der delegatie zelve aan de conferentie kunnen worden toegevoegd.

Vervolgens werd overgegaan tot het houden van de eerste sectie-vergaderingen, waarin een begin werd gemaakt met de beraadslaging over:

1. De grondslagen van de Koninklijke rede van 7 December 1942,

2. de indeling van het te hervormen gemeenschappelijk staatsverband.

Op het gelukwens telegram van de President van Oost-Indonesië voor het welslagen van de conferentie, werd een telegram van dank gezonden.

Voorts ontving de conferentie twee telegrammen betreffende Nieuw Guinea.

Het eerste telegram is afkomstig van de Nederlandse Nieuw Guinea Vrouwenbeweging, het tweede van de hoofdbesturen van de Vereniging voor Kolonisatie in Nieuw Guinea en de Vereniging Groter Nederland Actie en zij behelzen beide het verzoek om Nieuw Guinea deel te doen uitmaken van het Koninkrijk Nieuwe Stijl. Besloten werd hierop te antwoorden, dat met belangstelling van de inhoud van deze telegrammen is kennis genomen, doch dat het niet op de weg van de RTC ligt om de status van Nieuw Guinea te bepalen.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Till the clouds roll by." Zaterdag 6.30 en 9.30 uur. Zondag 10.30 a.m. en 8.30 p.m.; „Cowboy Blues", Zondag 4.30 uur; „Daughter of Don Q" Zondag 6.30 uur.

ROXY: „Brief Encounter". Zaterdag 7 en 9 uur; Zondag 10.30 a.m. en 8.30 p.m. „Terror on Horseback", Zondag 4.30 uur „The Great Mike" Zondag 6.30 uur. Extra: Guadalupe."

CINELANDIA: „The Homestrectch." Zaterdag en Zondag 8.30 uur. „The lone Rider fights back", Zaterdag 6.30 uur. „Fighting Raiders," Zondag 6.30 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 8 Februari as. waargenomen door Zuster Langemeyer, Pasanggrahan, tel. 1227.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 6 Februari as. worden waargenomen door. Botica Wilhelmina (Punda) Hendrikplein 7, tel. 2380 en door Botica Central (Otrabanda) Breedestraat 45, tel, 2281.

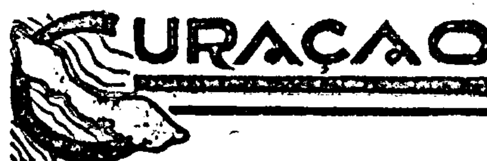
GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt gedurende dit week-einde waargenomen door den gouvernements-geneeskundige M. J. M. nements-geneeskundige M. Tau,-telboom, Zwaan 23, tel. 2395.

CUROM:

Zaterdag: 18.30 Muzikale uitz. voor de Jeugd (P); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Verjaarsprogramma; 20.00 Nieuws; 20.15 Programma van en voor de Militairen; 20.45 Men vraagt en wij draaien; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 Anglo-Amerikaanse muziek; ons aangeboden door de firma La Bonanza; 22.00 Radio-firmament; 22.25 Het voornaamste nieuws.

Zondag: 9.00 Zondagmorgen melodie; 10.00 Kerkdienst Ger. Kerk Mundo Nobo; 11.30 Katholieke morgenwijding; 12.00 Programma-overz; 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.445 15 minuten met Sir Thomas Beecham; 13.00 Sluiting; 18.30 Uitzending voor de Katholieke Jeugd; 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het papiament; 19.3y Operettenmuziek ;20.00 Nieuws; 20.15 Concertmuziek; 20.30 Caraibisch overzicht; 20.45 Pelle'as en Mélisande; 21.55 Het voornaamste nieuws.

NIEUWE DIRECTEUR DER POSTERIJEN.

Met ingang van 16 Februari as. is benoemd tot Directeur van de Posterijen de heer **Piet Breusers,** geen onbekende in het postwezen alhier. De heer Breusers, die reeds enige tijd Chef van Algemene Zaken was, heeft onlangs de post-conferentie te Parijs bijgewoond.

De huidige directeur is in het jaar 1928 in gouvernementsdienst getreden en sinds 1934 werkzaam ten Postkantore alhier. Als doel zal hij gaan streven naar een moderne uitbreiding van het postwezen in Curaçao. Waarvan ook de pers de vruchten hoopt te plukken.

Wij wensen de heer Piet Breusers van harte geluk met zijn benoeming en hopen, dat hij veel vreugde moge hebben in zijn nieuwe werkkring.

Nieuws van Overal

OOGGETUIGEN VERSLAG.

Robert Stimson, correspondent van de British Broadcast Comp. was aanwezig bij de moord op Mohandas Gandhi. Hij telegrafeerde de volgende indrukken. De schoten klonken niet luid, zij deden mij denken aan voetzoekers. Toen deze schoten gelost werden, viel Gandhi terug. Onmiddellijk zag ik enkele aanhangers van Gandhi worstelen met een flink gezet man, gekleed in een khaki pak. Het bloed stroomde van zijn gelaat, zeker van de wonden welke hem door zijn aanvallers werden toegebracht.

Gandhi werd opgenomen door enkele van zijn volgelingen, die hem naar een achterkamer van het paleis brachten. Onmiddellijk ging het droevig bericht de ronde en toen men besefte wat er gaande was, ontstond er een hevig geween en geklaag. De menigte huilde en weende op vreselijke wijze. Met droefheid geslagen bleven een vier à vijfhonderdtal mensen staan wachten op de gebeurtenissen die zouden volgen. Mannen en vrouwen weenden en sloegen op hunne borsten.

Gandhi arriveerde een paar minuten te laat voor zijn gebedsoefeningen. Toen hij over het terras van het paleis schreed, had hij een veel frisser en gezonder voorkomen dan sinds zijn laatste vasten. Hij werd bij het lopen ondersteund door twee leden van zijn privé-staf. Nauwelijks had Gandhi plaats genomen om met zijn gebeden aan te vangen of het fatale schot viel.

„Productie brengt welvaart"

Verbetering van de haven gedoogt geen uitstel meer

Plannen voor uitbreiding tourisme en hotelaccomodatie

De voorzitter van de Curaçaose Kamer van Koophandel, de heer W. F. G. Mensing, vervolgde zijn rede aldus:

Industrie:

De voornaamste tak van nijverheid vormde de olie-raffinaderij van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij N.V., waar steeds grote bedrijvigheid heerste. De tankervaart is wederom uitgebreid, een teken dus dat de productie groter geworden is. Een grotere productie betekent meer export. Gedachtig aan de woorden „Productie brengt welvaart" zullen wij hier de beste hoop uitspreken dat zulks maar steeds en meer vergroot zal mogen worden. Een hoog percentage van de bevolking is direct of indirect aan deze industrie verbonden. De welvaart van dit eiland is voor een zeer groot gedeelte aan de tegenwoordigheid van deze raffinaderij te danken.

Naast onze olie-industrie, zien wij echter ook nog steeds belangrijke industriële uitbreidingen Met name noem ik hier o.a. het scheepsreparatie- en bouwbedrijf van de N.V. Combinatie Pletterij Nederhorst, welk bedrijf zich ook uitgebreid heeft. Deze Maatschappij heeft in het afgelopen jaar een drijvend dok overgenomen van de C.P.I.M.

In de ontginning van phospaat te Nieuwpoort kwam vorig jaar wederom grotere bedrijvigheid. De productie vond een afzet in het buitenland, waar het Calciumphospaat voornamelijk tot kunstmeststof verwerkt wordt.

Voorts noem ik hier de limonade- en ijsfabrieken, alsmede andere industrieën, zoals de houtbewerking, bouwbedrijf, tegel- en bouwstenen-fabricage en drukkerijen, die een goede afzet hebben. Momenteel zijn er een zestal meubelmakerijen, waarvan de werkzaamheden sterk toegenomen zijn.

Voorzitter W. F. G. Mensing

In deze bedrijven worden met behulp van machinale werktuigen meubelen vervaardigd. In al deze ondernemingen heerste grote bedrijvigheid en vonden hare producten een goede afzet. De brood- en banketbakkerijen, likeurstokerijen, koffiebranderijen, vermicelli- en macaroniefabrieken vinden eveneens afzet.

De bedrijfsresultaten van de rijstpellerij van de N.V. Wessanen's Koninklijke Fabrieken waren bevredigend te noemen. Deze onderneming begon in het afgelopen jaar met haar industriele en commerciele activiteit op Curaçao Haar producten vonden zowel op de plaatselijke als op de buitenlandse markt een afzet.

Vermoedelijk zal onze industrie eerlang met een tweetal textielfabrieken en een bouwbedrijf worden uitgebreid. Vestigingen van nieuwe industrieën in dit Staatsdeel moeten m.i. altijd worden toegejuicht.

Ook wil ik hier even memoreren de jonge Melkhandel en Zuivelfabriek van de Heer J G. Capriles op Groot Kwartier. De producten vonden op de plaatselijke markt een afzetgebied.

Voorts is ons bedrijfsleven een vetsmelterij en worstmakerij rijker geworden.

Scheepvaart en Luchtvaart.

De Scheep- en Luchtvaart zijn in het jaar 1947 in belangrijke mate toegenomen.

De K.N.S.M. heeft haar vloot kunnen uitbreiden. Haar vaart op Nederland, New York en andere landen werd uitgebreid, waardoor de goederenaanvoer uit Nederland alsmede uit andere landen in niet onbelangrijke mate geholpen werd. De export uit het Moederland nam toe. Naast de K.N.S.M. heeft ook de Grace Line, met de bekende vracht- en passagiersboten, de Santa Paula en de Santa Rosa, haar wekelijkse dienst tussen Curaçao en New York hervat, waardoor een vluggere aanvoer van goederen — en niet te vergeten koelkamer lading — plaats kon hebben De Alcoa Line doet wederom dit eiland geregeld aan met haar combinatie vracht- en passagiersschepen. Ook schepen van andere bekende scheepvaartmaatschappijen komen thans meer en meer terug.

Haven.

De plannen om verbeteringen in onze haven aan te brengen, zijn reeds in een vergevorderd stadium. Zoals U ongetwijfeld bekend is, heeft de Havencommissie, welke op initiatief van de Kamer is ingesteld, haar keus uiteindelijk op het aanvullingsplan Zeelandia laten vallen, na terzake gevoerde besprekingen met Jhr. Lr. F. van Heemskerck van Beest. De Havencommissie heeft verscheidene keren in het afgelopen jaar vergaderd en dit vraagstuk van alle kanten bekeken. Nog steeds is echter geen beslissing genomen hoe groot de kadelengte bij de nieuw te bouwen haven zullen zijn. In de laatstgehouden vergadering dezer commissie op 13 Januari jl. heb ik mogen mededelen dat het Statencollege zich unaniem voor het Zeelandiaplan uitgesproken heeft, terwijl zowel van de zijde van het Bestuur als van de zijde der Staten besloten is, de werken voor de verbetering van onze haven prioriteit te verlenen boven alle andere grote werken.

In de laatstgehouden vergadering heeft de commissie echter vernomen, dat de werfeigenaren ook plannen hebben voor de verbetering van de bestaande havenfaciliteiten. De commissie heeft besloten kennis te nemen van deze plannen, waarna aan de hand hiervan besloten zal worden te adviseren of het thans bestaande aanvullingsplan Zeelandia zal worden uitgebreid of niet.

Ik hoop van harte dat binnenkort een definitieve beslissing zal worden genomen, zodat met de uitvoering der havenwerken spoedig begonnen kan worden, daar een verbetering van onze haven m.i. geen verder afstel gedoogt.

Luchtverkeer.

Het luchtverkeer breidde zich uit. De vloot van het K.L.M. West Indisch Bedrijf werd uitgebreid Het lengtenet in West-Indië bedroeg op 31 December 1947 9566 Km, tegen 9.249 Km op 31 December 1946. In de loop van 1947 onden enkele wijzigingen in de dienstregeling plaats: met name noem ik hier de nieuwe lijn Curaçao — Ciudad Trujillo — Port au Prince — Kingston — Havana (2 maal perweek). De Barranquillalijn is doorgetrokken tot San José Cost Rica (2 maal per week). Voorts is de Paramaribodienst van 2 op 3 diensten per week gebracht, terwijl de Trinidaddienst van 3 op 2 diensten werd teruggebracht (dus 5 maal in de week gelegenheid naar Trinidad). Ook de St. Kittsdienst is teruggebracht van 2 op 1 dienst p.w.

De Holland-dienst wordt sinds Mei geheel met Lockheed Constellation vliegtuigen gehouden. In October werd de wekelijkse verbinding met het Moederland uitgebreid tot twee diensten. In totaal werden er 68 retourvluchten uitgevoerd, waarop tezamen 4020 betalende passagiers werden vervoerd. Het personeel werd aanzienlijk uitgebreid. In vervoercijfers van betalende passagiers, extra bagage, vracht en post is eveneens een aanzienlijke uitbreiding te constateren. Ik wil hier in het bijzonder memoreren de officiele bedrijfstelling van het nieuwe modrne stationsgebouw op Hato, welke gebouw architectonisch en technisch een imposant werkstuk mag worden genoemd.

Met de toename van het luchtverkeer was dit nieuwe stationsgebouw zeker ook nodig.

Ook in de dienstregeling van de Pan American Airways vond een wijziging plaats.

De dagelijkse Miamidienst werd van 2 op 1 dienst teruggebracht, terwijl een lijndienst tot New York werd doorgetrokken.

Voorts zij hier ook vermeld dat de British International Airlines Ltd. (Port of Spain) voornemens is Curaçao geregeld met haar vliegtuigen aan te doen. Waarschijnlijk zal binnenkort ook de Belgische Luchtmaatschappij „Sabena" Curaçao in haar vliegplannen opnemen.

Toerisme:

Op 12 Maart 1947 werd het Centraal Toeristen Comité voor de Nederlandse Antilien geinstalleerd welke Comité het overkappingsorgaan vormt der locale toeristen-commissies. Subsidies werden van het Gouvernement verkregen om de kosten te kunnen bestrijden. De Curaçaose Toeristen Commissie stelde een secretaris in vaste dienst aan en heeft haar kantoor voorlopig in het kantoorgebouw van de Kamer ondergebracht, daar er nog geen geschikt pand voor een eigen kantoorruimte te vinden is.

Onze vertegenwoordiger in New York is in September 1947 als officiele vertegenwoordiger van het Centraal Comité aangesteld en heeft kortgeleden een kantoor in de Fifth Avenue geopend. De Curaçaose Toeristen Commissie is reeds ertoe overgegaan een kleine folder te laten drukken op korte termijn, gezien de grote vraag die naar propaganda-literatuur in Amerika bestaat voor Curaçao. Een folder van 16 pagina's zal binnen afzienbare tijd het licht zien, terwijl het Centraal Comité dit jaar de uitgave van een reclame-vouwblad van het gehele Staatsdeel op het oog heeft.

Het toeristenverkeer is in 1947 aanmerkelijk toegenomen. Behalve de schepen van de Grace Line en de Alcoa Line, die vele toeristen aan boord hebben, hebben in het afgelopen jaar ook de bekende schepen zoals de Nieuw Amsterdam, Veendam en de Stella Polaris Curaçao bezorht. Het passagiersverkeer tussen Amerika en Europa is nog steeds druk, maar zodra deze drukte achter de rug is, kunnen wij een grotere toename van het aantal speciale toeristenboten tegemoet zien. De Amerikanen zijn reislustige personen, terwijl de economische welvaart van Amerika velen in staat stelt een Caribbean cruise te kunnen bekostigen. Doordat het toeristenverkeer aanmerkelijk toenam, betekende zulks een grotere omzet voor een aantal winkelzaken. Enkele malen werd door de Heer Procureur-Generaal, wanneer er schepen met toeristen aan boord op Zon- of gelijkgestelde feestdagen binnenkwamen, op verzoek, algemene ontheffing verleend van de bepalingen der Winkelsluitingsverordening, hetgeen de handel steeds ten goede kwam. Vanzelsprekend waren de dollars zeer welkom om nieuwe voorraad te kunnen aanschaffen. Gezien de onvoldoende logeeraccomodaties, op Curaçao, kan nog steeds niet gewerkt worden aan de aantrekking van zgn. „stop-over" toeristen. Zodra de bouw van het nieuwe hotel gereed is zal echter de propaganda hiervan met kracht aangepakt worden.

Nieuw hotel.

De plannen voor het bouwen van het zo noodzakelijke hotel op Curaçao nemen steeds vastere vormen aan. Het stemt tot genoegen hier te kunnen mededelen, dat de **N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Hotelbedrijven** onderhandelende is met de George Driscoll Company of Venezuela voor de constructie van dit hotel. Ir. C.M. Bakker is kortgeleden naar New York vertrokken om op het Hoofdkantoor dier Mij. besprekingen te voeren. Over de plaats waar het hotel zal worden opgetrokken is echter een verandering gekomen. Een voortgezette studie omtrent het bouwplan, waarbij een paar deskundigen o. a. vergelijkingen troffen met bestaande hotelbedrijven in de naburige Republieken en Miami deed blijken, dat zowel uit technisch als aestetisch oogpunt, de terreinen van Parasassa nabij de ingang van Piscaderabaai Club, alwaar het hotel aanvankelijk zou worden gebouwd, minder geschikt zijn voor het beoogde doel. In haar gehouden vergadering op 26 Nov. 1947 heeft het Bestuur van voormelde Hotel Mij. dan ook de mogelijkheid overwogen het hotel op te trekken op de bouwrijp te maken terreinen, gelegen tussen het Stadion en de nieuw aan te leggen sportterreinen van de Vereniging Kwiek, welke naar het Bestuur meent een veel betere locatie voor het te bouwen hotel zullen bieden. Zij heeft het Bestuur verzocht vorenomschreven terrein — en zulks in overleg met de Heer Directeur van Openbare Werken nader aan te duiden en overeen te komen met bijkomstige werken — haar in erfpacht te willen afstaan, op welk verzoek de Gouverneur goedgunstig beschikt heeft. Ik spreek hier dus de hoop uit, dat met de bouw van dit zo dringend nodig hotel, waarvan het plan in een vergevorderd stadium verkeert, eerlang een aanvang gemaakt kan worden.

Voorts zou ik hier de volgende onderwerpen willen memoreren:

Afschaffing 30% additionele Antillenrechten.

Bij schrijven van de 1ste December 1947 heeft de Kamer het Bestuur van Curaçao een memorandum aangeboden inzake de wenselijkheid van afschaffing van de door Venezuela in 1881 geheven differentiele invoerrechten voor goederen, afkomstig uit de Nederlandse Antilien en Guianas en in overweging gegeven te dien einde tot een regeling met de Venezolaanse Regering te komen.

Vestigingsregeling voor Bedrijven.

Ik moet hier helaas opmerken, dat de Landsverordening op de nieuwe Vestigingsregeling voor bedrijven, waarover de Kamer een uitvoerig advies heeft uitgebracht, nog niet het levenslicht gezien heeft en dat het ontwerp daarvan zelfs niet eens aan de Staten is aangeboden.

De thans vigerend Vestigingsregeling heeft bewezen zeer moeilijk uitvoerbaar te zijn en vol leemten te zitten. Van belang hier voorts melding te maken is het dezerzijds gedane voorstel om het College der Kamer, bestaande uit 9 leden uit alle takken van het zaken- en industrieel leven, in plaats van enkel een adviserende stem, de beoordeling over vestigingsaanvragen, na ingewonnen advies te dier zake, toe te vertrouwen, met de mogelijkheid van beroep op een ander College. De Kamer als wettelijke vertegenwoordigster van Handel en Industrie toch is blijkens de ervaring met de eisen der parctijk ten volle vetrouwd en houdt uit hoofde van het haar toevertrouwde beheer van het Handelsregister en anderzins dagelijks voeling met het bedrijfsleven. Door dit Register heeft zij een volledig overzicht van alle ondernemingen in haar ressort en kan daarover oordelen.

Het verdient derhalve aanbeveling om de administratieve uitvoering der bepalingen van de Vestigingsregeling aan de Kamer op te dragen.

Handelsregister.

De toename van het aantal ingeschreven zaken heeft zich ook gedurende het verslagjaar gehandhaafd een en ander bij sommigen als gevolg van de uitgeoefende controle en herhaalde aanmaningen, alsmede van de talrijke afgegeven vestigingsvergunningen. Het directe beheer over het handelsregister is toevertrouwd aan de Secretaris, die evenals in voorgaande jaren alles in het werk stelt om zulks te vervolledigen. Hiervoor dient hij te beschikken mede over de diensten van een controleur, die belast zal moeten worden met het opsporen van personen, die nalatig zijn hun handelszaak in het handelregister te laten inschrijven of wijzigingen aan te geven. De aanstelling van zo'n persoon zal eerlang in overweging worden genomen.

De voortschrijdende toepassing der voorschriften van de Handelsregisterverordening heeft bij velen onmiskenbare drang gewekt tot aanmelding hunner zaken ter inschrijving en wijziging in het handelsregister. **Aan de andere kant valt daarbij nog steeds te constateren, dat er ook velen zijn, die hierin in gebreke blijven. Ofschoon in deze steeds soepelheid werd betracht, zullen in de naaste toekomst maatregelen tegen deze personen moeten worden getroffen,** . .

In het afgelopen jaar vonden over de 80 nieuwe inschrijvingen plaats, terwijl er een groot aantal wijzigingen en aanvullingen in de loop des jaars werden aangegeven.

Ruim over de 100 zaken heeft de Kamer in een hogere klasse moeten rangschikken, aangezien de betekenis dier zaken, ongeacht hun bedrijfskapitaal, deze rangschikking wettigde. Tegen diegenen, die onverhoopt de opvatting huldigen om hun bedrijfskapitaal op de een of andere wijze steeds laag te houden en zodoende ook hun bijdrage zoveel mogelijk beperken, dient gewaakt te worden en moeten hun zaken al naar gelang de betekenis daarvan in een hogere klasse worden gerangschikt.

Aan de hand van de in het Handelsregister ingeschreven zaken, hoopt de Kamer binnen afzienbare tijd een handels-adresboek uit te geven.

Wat de werkzaamheden der Kamer betreft, zo is naast het adviserende werk op allerlei economisch gebied, ook het beherende werk en het uitvoerende flink toegenomen; de voorlichting, welke de Kamer aan het bedrijfsleven mocht geven nam over 1947 zeer toe en had betrekking op de meest uiteenlopende onderwerpen. In het bijzonder met betrekking tot de vestigingsregeling deed een steeds wassende stroom van verzoeken om voorlichting toevloeien.

Mijne Heren, ik wil eindigen, maar niet zonder U enkele cijfers te hebben genoemd. Zij mogen U enigszins dor in de oren klinken, aan de andere kant geven zij U een oppervlakkig beeld van de bedrijvigheid, die op het Bureau der Kamer heerst en waaruit de gang van zaken blijkt.

Het Handelsregister bevat thans ruim 800 dossiers. Er werden zoals ik daarnet zei over de 80 nieuwe inschrijvingen geregistreerd, en slechts enke opheffingen. Het aantal uittreksels en legalistaties en handelsverklaringen van andere aard neemt met de dag toe. Mondeling en schriftelijk werden dagelijks inlichtingen verstrekt. Het aantal certificaten van oorsprong bedroeg ruim 920.

Het aantal relatie-aanvragen bedroeg over de 400. Het aantal inkomende en uitgaande brieven bedroeg in totaal bij de 2000. Het aantal vestigingsaanvragen van het Departement Sociale en Economische Zaken voor advies ontvangen bedroeg bij de 180, waaronder inbegrepen vestigingen en overname van zaken, overplaatsingen, het vestigen van naamloze venootschappen en het uitoefenen van een bestuursfunctie daarin. Voor een zeer hoog percentage waren de adviezen der Kamer toewijzend. Voor de toepassing der desbetreffende voorschriften, waren haar adviezen gebaseerd op het behoefte-element.

Zij heeft zich namelijk op het in het geheel niet of slechts in dient te worden, de vraag of aan de te vestigen zaak behoefte bestaat, althans of die vestiging niet in flagrante strijd is met een in de betreffende tak van het bedrijf mogelijk reeds bestaande overbezetting. Zonder dit behoefte-element kan de Kamer hierin in het geheel niet of slechts in zeer beperkte mate ordening verwachten. Ook waren van zaken, welke het gemis aan levensvatbaarheid evident is, haar adviezen afradend. Zij ziet de Nieuwe Vestigingsregeling gaarne spoedig tegemoet.

Niet langer zou ik U willen ophouden met het opsommen van de gebeurtenissen van het voorbijgegane jaar.

Mijne Heren, het afgelopen jaar, waarin ik het voorrecht heb gehad het voorzitterschap Uwer Kamer te bekleden, is voor mij een leerrijk jaar geweest, waarop ik met dankbaarheid terug kan zien op het vertrouwen, dat U mij geschonken hebt en op de welwillende houding, welke U allen getoond hebt. Ik dank U hartelijk voor U aller medewerking.

Voorts zou ik hier een woord van dank willen richten aan het adres van Z. E. de Gouverneur van Curaçao voor de zeer gewaardeerde medewerking, ondervonden ook gedurende het afgelopen jaar, alsmede aan de Hoofden van Departementen en Instellingen die met deze Kamer hebben weten samen te werken.

Ik wil gaarne nog mijn dank brengen aan de Secretaris, voor alles wat hij in het belang van de Kamer gedaan heeft, met verzoek de dank eveneens over te brengen aan het overige personeel.

Wij schrijven thans 1948 en dit jaar zal ons weer brengen wat zoveel jaren ons gebracht hebben, lief en leed, voorspoed en tegenslag. Mogen wij ons verheugen over de voorspoed en moge een ieder, op zijn wijze, de kracht geschonken worden om de tegenslagen te dragen.

Wanneer het onze Kamer vergund moge zijn tot het economische welzijn van dit Staatsdeel een ook maar bescheiden aandeel bij te dragen, dan zal dit ongetwijfeld voor ons allen een reden zijn tot dankbaarheid en voldoening.

Ik heb gezegd.